

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 16CoZm/224/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3113208274
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 02. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Prikrylová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2016:3113208274.2

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v právnej veci žalobcu CD Consulting s.r.o., so sídlom v Českej republike, 130 00 Praha 3, Nagano Office Center, K červenému dvoru 3269/25a, IČO: 26 429 705, zastúpeného Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Grösslingova 4, 811 09 Bratislava, IČO: 36 864 421, proti žalovanej H. R., zomr. XX.XX.XXXX, naposledy bytom Piaristická 271/42, Trenčín, o zaplatenie zmenkovej sumy 81 eur s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Trenčín zo dňa 28. novembra 2014, č. k. 39CbZm/124/2013-78, takto

rozhodol:

Odvolačný súd rozsudok súdu prvého stupňa **z r u š u j e** a konanie **z a s t a v u j e**.

Žiaden z účastníkov **n e m á** právo na náhradu trov prvostupňového a odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom zamietol žalobu o zaplatenie zmenkovej sumy 81 eur s príslušenstvom a žalovanej nepriznal náhradu trov konania. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že právny predchodca žalobcu a žalovaná uzavreli dňa 20.11.2009 zmluvu o úvere. Uvedenou zmluvou sa právny predchodca žalobcu zaviazal poskytnúť žalovanej úver v sume 250,- Eur a žalovaná sa zaviazala zaplatiť právnomu predchodcovi žalobcu sumu úveru zvýšenú o poplatok vo výške 242,- Eur t. zn. žalovaná sa zaviazala zaplatiť celkovo čiastku 492,- Eur a to v dvanástich mesačných splátkach po 41,- Eur počnúc dňom 22.12.2009. Z uvedenej zmluvy ďalej vyplýva, prehlásenie dlžníka, že finančné prostriedky sú poskytnuté na výkon povolania a že žalovaná dňa 20.11.2009 prevzala peňažnú hotovosť, ktorej prevzatie potvrdila vlastnoručným podpisom. Úverová zmluva má formu predtlačeného formulára. Neoddeliteľnou súčasťou zmluvy sú Všeobecné zmluvné podmienky poskytnutia úveru, ktoré sú predtlačené na zadnej strane zmluvy. Súčasťou Všeobecných zmluvných podmienok je pod bodom 14. dohoda o vyplnení zmenky. Z predmetnej dohody vyplýva, že na zabezpečenie peňažného záväzku, dlžník ako vystaviteľ zmenky, vyplývajúceho z úverovej zmluvy voči veriteľovi ako remitentovi vystavil vystaviteľ zmenku, v ktorej nie sú vyplnené zmenková suma a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy. Zmenka bola vystavená žalovanou v súvislosti s uzavretou spotrebiteľskou zmluvou o úvere. Súd prvého stupňa ex offo preskúmal zmluvné podmienky a posudzoval ich možnú neprijateľnosť. Preskúmaním úverovej zmluvy č. 302300116 súd prvého stupňa zistil, že zmluva obsahuje dojednania, ktoré neúmerne a hrubo narušujú rovnováhu zmluvných strán a to v neprospech spotrebiteľa. Vyhodnotením zmluvy dospel k záveru, že takto jednostranne koncipovaná zmluva, je zneužitím nedostatku skúsenosti, právnych vedomostí ako aj nedostatku a akútnej potreby finančných prostriedkov zo strany spotrebiteľa. Spotrebiteľ v snahe prekryť nedostatok finančných prostriedkov pristúpil na podmienky predložené právnym predchodcom žalobcu, ktorý ich nastavil za účelom maximalizácie svojho zisku, nerešpektujúc základné spoločenské princípy či už dobrých mravov resp. z pohľadu výkonu podnikateľskej činnosti ani princíp poctivého obchodného styku. Absolútna neplatnosť zmluvy o úvere ako aj jej článku 14 a to dohody o zabezpečení zmenkou a vyplnení blanco zmenky, ktorá bola súčasťou zmluvy o úvere sama o sebe nie je dôvodom neplatnosti zmenky. Neplatnosť uvedenej dohody však znamená neexistenciu kauzálneho vzťahu medzi konkrétnou

pohľadávkou a zmenkou, ktorá ju mala zabezpečiť t. zn. v uvedenom prípade nedošlo k platnému vzniku zmenkového záväzkového vzťahu. V tejto súvislosti súd prvého stupňa poukázal na to, že treba rozlišovať medzi neplatnosťou zmenky a to z dôvodu nesplnenia podstatných náležitostí resp. vyplnenie v rozpore so zákonom č. 191/1950 Zb.

a neplatnosťou zmluvy, dojednania o vyplnení zmenky za účelom zabezpečenia konkrétnej pohľadávky, či už pre rozpor s dobrými mravmi, neprijateľnými podmienkami, či nerešpektovaním zákonného obmedzenia maximálnej výšky zmenkovej sumy (Rozsudok NS SR sp. zn. 1 Obdo V 43/2006). Vzhľadom k tomu, že súd mal preukázanú absolútnu neplatnosť zmluvy o úvere, súčasťou ktorej bola v bode 14. Dohoda o vyplnení zmenky za neplatnú z dôvodu rozporu s dobrými mravmi, na základe takto neplatnej dohody nevzniklo právnomu predchodcovi právo bianco zmenku vyplniť, ako ani právo na základe zmenky požadovať plnenie vzťahujúce sa k uvedenému úverovému právnomu vzťahu. Vzhľadom k tomu, že toto právo nevzniklo právnomu predchodcovi žalobcu, nemohlo indosovaním ani prejsť na žalobcu, preto súd prvého stupňa žalobu ako nedôvodnú zamietol.

Proti rozsudku prvostupňového súdu podal žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu v zákonom stanovenej lehote odvolanie z dôvodu, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom a rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza

z nesprávneho právneho posúdenia veci. V odvolaní ďalej uviedol, že v prejednávanej veci došlo zo strany súdu jeho konaním, ako aj rozhodnutím k porušeniu práva Európskej únie, a to čl. 4, 5 a 7 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady ES č. 861/2007 z 11.07.2007, ktoré má všeobecnú pôsobnosť, je záväzná vo všetkých svojich častiach a je priamo aplikovateľné v Slovenskej republike. Žalovaný nedoručil súdu žiadnu žalobnú odpoveď v súlade s čl. 5 ods. 3 alebo 6 Nariadenia. Súd bol preto povinný postupovať podľa čl. 7 ods. 3 Nariadenia. Poukázal na to, že súd prvého stupňa vo veci vykonal dokazovanie okrem iného

aj oboznámením sa s úverovou zmluvou. Žalobca ani žalovaný dokazovanie úverovou zmluvou nenavrhl. Súd vykonal nikým nenavrhnuté dokazovanie a to bez účasti účastníkov konania. Súd svojvoľne rozšíril rozsah vykonaných dôkazov, dokazovanie vykonal nezákonným spôsobom a najmä neumožnil účastníkovi konania vyjadriť sa k vykonanému dokazovaniu, či navrhnúť ďalšie dokazovanie. Žalobca predložil súdu ako dôkaz o svojich nárokoch platnú zmenku, ktorá spĺňa všetky formálne a materiálne náležitosti predpokladané zák. č. 191/1950 Zb. a žalovaný voči forme a obsahu zmenky ani nenamietal. Neexistovala tak žiadna okolnosť, ktorá by odôvodňovala vykonanie ďalších dôkazov nevyhnutných pre rozhodnutie vo veci. V danej veci mohol a mal rozhodnúť o práve na úhradu zmenkovej sumy a jej príslušenstva len z predloženej zmenky. Z uskutočnených prednesov sporových strán počas písomnej fázy konania (koncentračná zásada podľa čl. 5 Nariadenia) a vykonaného dokazovania vedeného na základe návrhov sporových strán, nevyplývala potreba vykonať ďalšie nenavrhnuté dôkazy. Žalovaný mohol na základe čl. 5 ods.3 a 6 Nariadenia vzniesť námietky voči zmenke, ak však tak neurobil, musia byť akékoľvek iné námietky odmietnuté, a to z dôvodu uplatnenia koncentračnej zásady konštruovanej Nariadením. Súd samotný nie

je legitimizovaný na to, aby postupom podľa § 120 ods.1, veta prvá O.s.p. vznášal námietky voči zmenke za žalovaného. Ak tak súd učiní, ide o porušenie princípu kontradiktórnosti súdneho konania a rovnosti účastníkov konania, ako súčasť práva na spravodlivé súdne konanie. Súd z vlastnej iniciatívy, bez návrhu žalovaného vykonal dokazovanie, ktoré údajne preukázalo charakter žalovaného ako spotrebiteľa. Žalovaný sa tejto obrany nedovoľoval, pohľadávku žalobcu nerozporoval, svojím konaním ju prakticky uznal, súd sám iniciatívne rozširoval okruh dokazovaných skutočností v tom smere, aby získal pre žalovaného dostatočný podklad pre zamietnutie návrhu. Takéto správanie súdu je v právnom štáte neprijateľné a predstavuje výrazný zásah do práva na spravodlivý súdny proces, ktoré je garantované čl. 46 ods.1 Ústavy SR, ako aj čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Žalobca v odvolaní tvrdil, že je majiteľom zmenky na základe indosamentu a nie je účastníkom akéhokoľvek spotrebiteľského vzťahu, pričom ide o zmenku platnú, ktorá je abstraktným samostatným záväzkom neakcesorickej povahy a nie je možné

ju spájať ani podmieňovať inými okolnosťami než tými, ktoré sú uvedené na zmenke. Okresný súd sa aplikáciou príslušných ustanovení o zmene upravených v zákone č. 191/1950 Sb. vôbec nezaoberal a ignoroval predmet sporu. Súd predovšetkým ignoroval ust. § 17 ZŠZ, z ktorého vyplýva, že žalovaný vo všeobecnosti nie je oprávnený vznášať tzv. kauzálne námietky voči majiteľovi zmenky, ktoré vyplývajú z jeho vzťahov s pôvodným majiteľom zmenky. Ak tak v sporovom konaní nemôže robiť žalovaný, tým menej tak môže robiť sám súd. V odvolaní poukázal žalobca na rozsudok Najvyššieho súdu

Českej republiky sp. zn. 25Cdo/1839/2000 zo dňa 22.08.2002, uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 10Co/79/2013 zo dňa 05.09.2013, uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 43CoZm/10/2013 zo dňa 21.11.2013.

Odvolací súd preskúmal vec podľa § 212 ods. 1 O.s.p., bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že uznesenie súdu prvého stupňa je potrebné zrušiť podľa § 221 ods. 1 písm. b) O.s.p. a konanie zastaviť podľa § 104 ods. 1 O.s.p..

Podľa § 7 ods. 1 prvá veta Občianskeho zákonníka spôsobilosť fyzickej osoby mať práva a povinnosti vzniká narodením.

Podľa § 7 ods. 2 prvá veta Občianskeho zákonníka smrťou táto spôsobilosť zanikne.

Podľa § 19 O.s.p. spôsobilosť byť účastníkom konania má ten, kto má spôsobilosť mať práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva.

Podľa § 103 O.s.p. súd kedykoľvek za konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať vo veci (podmienky konania).

Podľa § 104 ods. 1 prvá veta O.s.p. ak ide o taký nedostatok podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

Podľa § 107 ods. 1 O.s.p. ak účastník stratí spôsobilosť byť účastníkom konania skôr, ako sa konanie právoplatne skončilo, súd posúdi podľa povahy veci, či má konanie zastaviť alebo prerušiť alebo či môže v ňom pokračovať.

Podľa § 221 ods. 1 písm. b) O.s.p. súd rozhodnutie zruší ak ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania.

Z obsahu spisu vyplýva, že dňa 28.03.2013 sa žalobca podaným návrhom obsiahnutým na tlačive A podľa § 4 ods. 1 Nariadenia Rady (ES) č. 861/2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu, domáhal voči žalovanej zaplataenia zmenkovej sumy 81 eur s príslušenstvom. Preskúmaním obsahu spisu odvolací súd zistil, že žalovaná zomrela dňa 02.02.2015 a po poručiťke prebiehalo dedičské konanie na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 15D/252/2015. Uvedené konanie bolo uznesením tamojšieho súdu zo dňa 21.07.2015 právoplatne zastavené pre nemajetnosť poručiťky podľa § 175h ods. 1 O.s.p..

Odvolací súd uvádza, že ako podmienky konania možno označiť procesné predpoklady, za ktorých môže súd rozhodnúť. Platí, že súd nemôže vo veci rozhodnúť, pokiaľ nie sú splnené všetky procesné podmienky. Procesnými podmienkami sú také vlastnosti súdu a účastníkov, ktoré umožňujú dosiahnuť cieľ občianskeho súdneho konania. Ide o právomoc, nezaújatosť zo strany súdu, spôsobilosť byť účastníkom konania, procesná spôsobilosť. Za vecné podmienky treba považovať návrh na začatie konania, príp. uznesenie o začatí konania, prekážku veci začatej (§ 83 O.s.p. litispendencia), prekážku veci rozhodnutej (§ 159 ods. 3 O.s.p. res iudicatae). Tieto podmienky súd skúma nielen na začiatku konania, ale tiež v priebehu samotného konania. Poukazujúc na obsah spisu a na zistený skutkový stav, kedy žalovaná v priebehu súdneho konania dňa XX.XX.XXXX zomrela, žalovaná stratila spôsobilosť mať práva a povinnosti (právnú subjektivitu) a tým aj spôsobilosť byť účastníkom konania. Zánik spôsobilosti žalovanej byť účastníkom konania je neodstrániteľným nedostatkom procesných podmienok, pričom žalovaná nemá právneho nástupcu. Zákon nerozlišuje medzi tým, či účastník nemal spôsobilosť byť účastníkom konania už od samého začiatku, alebo či ju stratil až počas konania, preto dôvodom zrušenia rozhodnutia budú obidva prípady. Pri existencii takejto vady je odvolací súd povinný zrušiť rozhodnutie súdu prvého stupňa a následne konanie zastaviť. V dôsledku smrti žalovanej skôr, ako sa konanie v tejto veci právoplatne skončilo, odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a konanie podľa citovaných zákonných ustanovení zastavil. Pre zánik právnej subjektivity a tým aj spôsobilosti byť účastníkom konania žalovanej v odvolacom konaní, odvolací súd odvolanie žalobcu po vecnej stránke neprejednal a o odvolaní nerozhodoval.

Odvolací súd s poukazom na hore uvedené skutočnosti rozsudok prvostupňového súdu zrušil podľa § 221 ods. 1 písm. b) O.s.p. a konanie podľa § 104 ods. 1 O.s.p. zastavil.

O trovách konania rozhodol odvolací súd podľa ustanovení § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 146 ods. 1 písm. c) O.s.p. tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak bolo konanie zastavené.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Trenčíne v pomere hlasov tri ku nula.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.